

T.C.
KADİR HAS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BANKACILIK VE FİNANSMAN DOKTORA PROGRAMI

ÖZELLEŞTİRME VE TÜRK TELEKOM ÖRNEĞİ

Doktora Tezi

ERDAL MALKOÇ

İstanbul, 2009

T.C.
KADİR HAS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BANKACILIK VE FİNANSMAN DOKTORA PROGRAMI

ÖZELLEŞTİRME VE TÜRK TELEKOM ÖRNEĞİ

Doktora Tezi

ERDAL MALKOÇ

Danışman: PROF. DR. NURGÜL CHAMBERS

İstanbul, 2009

ÖNSÖZ

Özelleştirmeler, ülkelerin ekonomik durumuna ve yönetimlerinin geleceğe bakışına göre her ülkede değişik hedeflerle ve uygulama yöntemleriyle yapılmak istenmiştir. Özelleştirilecek kuruluşun sadece getireceği gelir gözönüne alınarak özelleştirilmesinin yaşanan ülke örnekleriyle doğru sonuçlara gitmediği görülmüştür.

Bu çalışmada, teknolojinin gelişmesiyle doğal tekel olma özelliğini kaybeden telekom şirketlerinin özelleştirilmesi, dünya ve Türkiye uygulamaları ile Türk Telekom'un özelleştirilmesi nedeniyle öncelikli eleştiri konusu olan değerlendirme sonuçları ve satış fiyatı bir değerlendirme modeli oluşturularak analiz edilmiştir.

Çalışmanın tamamlanması sürecinde engin görüş ve yorumlarıyla çalışmaya katkıda bulunan danışman hocam Prof. Dr. Nurgül CHAMBERS'a, iş hayatımdaki yoğunluğun üzerine bir de kendisine ayırdığım zamandan doktora yapmak için fazlasını kullandığım halde bunu hoşgörülle karşılayan ve desteğini esirgemeyen eşim Funda MALKOÇ'a, manevi desteklerini her zaman hissettiğim babam Yılmaz MALKOÇ ve annem Zehra MALKOÇ'a, herhangi bir işveren gibi hareket etmeyen, eğitimim için gereken desteği veren Dr. Zeynel Abidin ERDEM'e, beni ihtiyacım olduğunda idare eden yöneticim Fahri TUGAY'a, yeterlilik ve tez çalışmalarım sırasında verdiği destekten dolayı Dr. Asuman SÖNMEZ'e, ayrı ayrı desteklerinden dolayı Doç. Dr. M. Hasan EKEN'e, Doç. Dr. M. Hüseyin BİLGİN, Doç. Dr. Sedat AYBAR, Doç. Dr. Halit KESKİN ve Prof. Dr. Hanifi AYBOĞA'ya, ekibimin bir parçası olan ve çevirileriyle bana yardımcı olan Hande SUTEKİN'e, görüş ve önerileriyle verdiği destekten dolayı Telekomünikasyon Kurumu Teknik Düzenleme ve Standardizasyon Daire Başkanı Ejder ORUÇ'a, sektörle ilgili kaynaklar konusundaki desteğinden dolayı MOBİSAD başkanı Murat DURSUN'a çok teşekkür eder, çalışmamın tüm ilgili kişi, kurum ve kuruluşlara yararlı olmasını dilerim.

İstanbul, 2009

Erdal MALKOÇ

GENEL BİLGİLER

İsim ve Soyadı : Erdal MALKOÇ
Anabilim Dalı : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Programı : Bankacılık ve Finansman
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Nurgül CHAMBERS
Tez Türü ve Tarihi : Doktora – 08 Nisan 2009
Anahtar Kelimeler : Özelleştirme, Telekom, Değerleme

ÖZET

ÖZELLEŞTİRME VE TÜRK TELEKOM ÖRNEĞİ

Devletin elindeki varlıkların finansal, sosyal ve politik nedenlerle özel kesime devredilmesi isteği, geniş anlamıyla özelleştirme, 1980’li yıllarda daha da yoğun ilgi görmüş ve ekonomileri finansal sıkıntı içinde olan ülkeler için kurtarıcı durumuna gelmiştir.

Telekom özelleştirmeleri, teknolojinin gelişmesiyle ekonomilerin kayda değer bir gelirlere ulaşmasında kullanılmaya başlanmıştır. Günümüz insanı ve dolayısıyla kurumları, alıştığı teknolojiden daha azını kabul etmemekte ve daha gelişmişini talep etmektedir. Teknolojinin yarattığı iletişim hızı ve kalitesi vazgeçilemez hale gelmiştir. Bu da telekom sektörünü gözde sektör haline getirmiştir.

Dünyadaki bu gelişimi yakından takip eden Türkiye de, elindeki tekel konumundaki telekom şirketini özelleştirerek bu akımdan faydalanmak istemiştir. Türk Telekom’u, dünyada bu tür şirketlere talebin daha yoğun olduğu tarihlerde özelleştirmeye çalışan Türkiye, yasal alt yapının ve deneyim yetersizliği nedeniyle uzun bir süreç sonunda başarılı olabilmıştır.

Bu özelleştirme bir çok eleştiriyi de beraberinde getirmiştir. Türk Telekom özelleştirmesine en çok eleştiri özelleştirme değeri ve özelleştirme yöntemi konularında gelmiştir. Bu çalışmada özelleştirme literatürü ve telekom sektörü incelenmiş, özelleştirme örnekleri gözden geçirilmiştir. Türk Telekom özelleştirmesi ile ilgili eleştiri konusu olan değerlendirme sonuçları analiz edilmiştir.

GENERAL INFORMATION

Name and Surname : Erdal MALKOÇ
Major : Institute of Social Sciences
Programme : Banking and Financing
Supervisor : Professor Dr. Nurgül CHAMBERS
Degree Awarded and Date : Doctorate – 08 April 2009
Keywords : Privatization, Telecom, Valuation

ABSTRACT

PRIVATIZATION AND TURKISH TELECOM AS AN EXAMPLE

Desire for transferring of assets held by the government to private sector for financial, social and political reasons, privatization in broader sense, has attracted more attention in 1980s and become a rescuer for the economies of countries which suffered financial problems.

Privatization of telecoms has started to be used by the economies to attain considerable revenues in parallel with technological developments. Today's people, and therefore entities, do not accept technologies less than they are used to but ask for those more developed. Fast and high-quality communication facilities created by technology have become inevitably essential which made telecom one of the most favourite sectors.

Following up this global development closely, Turkey has wanted to make use of this trend by privatizing its telecom company which was having the qualities of a monopoly. Turkey's attempt to privatize Turkish Telecom during the period of high demand to such companies in international markets has been brought to a successful conclusion after a long process due to inconvenient legal infrastructure and lack of experience.

This privatization operation brought along a number of criticism. Privatization of Turkish Telecom was heavily criticised from the viewpoint of price and method of privatization. In this study, the literature of privatization and the telecom sector are examined while examples of privatization are reviewed. And results of valuation constituting the subject matter of related critics are analysed.